

WK TRADING ACADEMY

ZARZĄDZANIE RYZYKIEM

Darmowa lekcja o ochronie kapitału, wielkości pozycji
i podejmowaniu kontrolowanego ryzyka.

KAPITAŁ • RYZYKO • KONSEKWENCJA

WIKTOR KOSZNY

WK TRADING ACADEMY

Materiał edukacyjny. Trading wiąże się z ryzykiem utraty części lub całości kapitału.

Zarządzanie ryzykiem zaczyna się przed wejściem

Zarządzanie ryzykiem to zbiór zasad, które ograniczają wpływ pojedynczej decyzji na cały rachunek. Nie usuwa ono strat i nie gwarantuje wyniku. Pomaga jednak określić, ile możesz stracić, zanim otworzysz pozycję.

Dlaczego ochrona kapitału jest pierwsza?

Bez kapitału trader nie może kontynuować nauki ani realizować kolejnych transakcji. Dlatego celem początkującego nie powinno być szybkie pomnażanie pieniędzy, lecz utrzymanie ryzyka na poziomie, który pozwala przetrwać słabsze okresy.

Cztery podstawowe elementy

Element	Co oznacza w praktyce
Kapitał rachunku	Kwota, na podstawie której liczysz dopuszczalne ryzyko.
Ryzyko transakcji	Maksymalna strata zaakceptowana przed wejściem.
Stop Loss	Poziom, przy którym scenariusz zostaje zakończony.
Wielkość pozycji	Dobierana do odległości Stop Lossa i kwoty ryzyka.

Najpierw określ ryzyko. Dopiero później dobierz wielkość pozycji.

Przykład

Rachunek wynosi 5 000 zł. Trader ustala, że w tej konkretnej transakcji może stracić maksymalnie 50 zł. Jeżeli rynek dotknie Stop Lossa, strata powinna pozostać w pobliżu wcześniej zaakceptowanej kwoty, z uwzględnieniem kosztów i możliwego poślizgu cenowego.

Ryzyko procentowe i wielkość pozycji

Ryzyko można określić jako konkretną kwotę albo procent kapitału. Procent ułatwia utrzymanie podobnej skali ryzyka, gdy wartość rachunku rośnie lub spada.

Prosty wzór

$$\text{Kwota ryzyka} = \text{kapitał rachunku} \times \text{wybrany procent ryzyka}$$

Kapitał	Ryzyko	Maksymalna strata
5 000 zł	0,5%	25 zł
5 000 zł	1,0%	50 zł
5 000 zł	2,0%	100 zł

Powyższe wartości są wyłącznie przykładami matematycznymi. Nie istnieje jeden procent odpowiedni dla każdego tradera. Dopuszczalne ryzyko powinno uwzględniać doświadczenie, zmienność rynku, sytuację finansową i tolerancję na stratę.

Prawidłowa kolejność

1	Wyznacz logiczne miejsce wejścia.
2	Ustal poziom, przy którym scenariusz przestaje być aktualny.
3	Określ maksymalną kwotę, którą możesz zaakceptować jako stratę.
4	Dobierz wielkość pozycji do odległości Stop Lossa.

Najczęstszy błąd

Najpierw wybieranie dużego lota, a dopiero później dopasowywanie Stop Lossa. W takim układzie ryzyko wynika z chęci zysku, a nie z wcześniej przygotowanego planu.

Stop Loss i stosunek zysku do ryzyka

Stop Loss powinien znajdować się w miejscu, w którym założenia transakcji przestają być aktualne. Nie należy ustawiać go przypadkowo tylko po to, aby zwiększyć wielkość pozycji.

Przykład planu transakcji

Parametr	Wartość
Poziom wejścia	100,00
Stop Loss	98,00
Take Profit	104,00
Ryzyko cenowe	2,00
Potencjalny zysk	4,00
Stosunek ryzyka do zysku	1:2

Stosunek 1:2 oznacza, że potencjalny zysk jest dwa razy większy od planowanego ryzyka. Sam wysoki RR nie tworzy jednak przewagi. Cel musi wynikać z analizy rynku i mieć realne uzasadnienie.

O czym trzeba pamiętać?

- Stop Loss ogranicza ryzyko, ale nie gwarantuje realizacji dokładnie po ustawionej cenie.
- Przy gwałtownym ruchu, luce cenowej lub niskiej płynności może wystąpić poślizg.
- Koszty transakcyjne, spread i prowizje wpływają na ostateczny wynik.
- Take Profit nie powinien być ustawiany wyłącznie po to, aby uzyskać atrakcyjne RR.

Logiczny Stop Loss określa moment, w którym pomysł przestaje mieć sens. Nie jest karą za błędną decyzję.

Serie strat, limity i ochrona rachunku

Każda strategia może przechodzić przez serię stratnych transakcji. Im większe ryzyko w pojedynczej pozycji, tym szybciej słabszy okres może obniżyć kapitał i zwiększyć presję emocjonalną.

Wpływ pięciu kolejnych strat

Ryzyko na transakcję	Kapitał początkowy	Kapitał po 5 stratach	Spadek
1%	10 000 zł	ok. 9 510 zł	ok. -4,9%
2%	10 000 zł	ok. 9 039 zł	ok. -9,6%
5%	10 000 zł	ok. 7 738 zł	ok. -22,6%

Obliczenia zakładają, że procent ryzyka jest liczony od aktualnego salda po każdej transakcji i pomijają koszty. Tabela pokazuje, dlaczego ograniczenie wielkości pojedynczej straty ma znaczenie dla długoterminowego procesu.

Przykładowe limity w planie

- maksymalna liczba transakcji w ciągu dnia,
- maksymalna strata dzienna lub tygodniowa,
- przerwa po określonej liczbie strat z rzędu,
- zakaz zwiększania ryzyka w celu szybkiego odrobienia wyniku,
- koniec handlu, gdy emocje utrudniają realizację zasad.

Limit nie służy do przewidywania rynku. Służy do ochrony tradera przed decyzjami podejmowanymi pod presją.

Ważne rozróżnienie

Strata zgodna z planem jest kosztem procesu. Strata wynikająca ze złamania zasad jest błędem, który powinien zostać zapisany i przeanalizowany w dzienniku.

Checklista zarządzania ryzykiem

Przed każdą transakcją odpowiedz na poniższe pytania. Jeżeli nie znasz odpowiedzi, pozycja nie jest jeszcze gotowa do otwarcia.

- Czy wiem, ile maksymalnie mogę stracić w złotych i procentach?
- Czy Stop Loss znajduje się w logicznym miejscu?
- Czy wielkość pozycji została obliczona na podstawie ryzyka?
- Czy potencjalny cel wynika z analizy, a nie wyłącznie z oczekiwanego RR?
- Czy uwzględniłem spread, prowizję, zmienność i możliwy poślizg?
- Czy ta transakcja mieści się w moim limicie dziennym?
- Czy zaakceptowałem stratę jeszcze przed kliknięciem?

Trader nie kontroluje wyniku pojedynczej transakcji. Kontroluje jednak wielkość podejmowanego ryzyka.

Zadanie praktyczne

Przygotuj przykładowy plan dla rachunku 8 000 zł. Wybierz procent ryzyka, oblicz maksymalną stratę, wskaż logiczny Stop Loss i zapisz potencjalny cel. Następnie odpowiedz, co musi wydarzyć się na wykresie, aby scenariusz przestał być aktualny.

UCZ SIĘ DALEJ Z WK TRADING ACADEMY

Darmowe materiały, aktualności i społeczność:

wk-trading-academy.pl

Źródła edukacyjne: ESMA - ostrzeżenia i środki ochrony dotyczące CFD; Investor.gov - informacje o zleceniach stop i ryzyku realizacji.